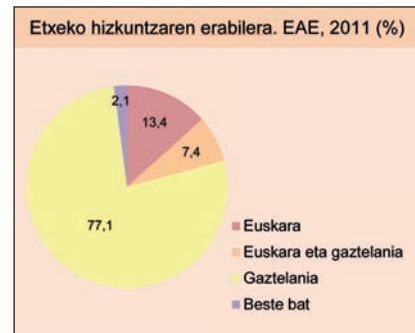
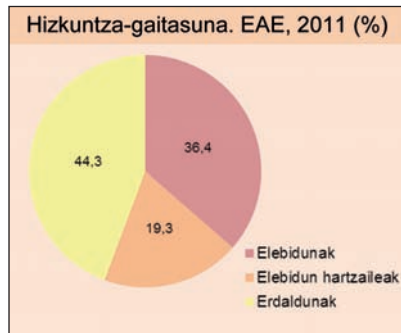

Ezagutzak 14,5 puntu egin du gora, etxeko erabilerak berriz puntu bat behera

V. MAPA SOZIOLINGUISTIKOAK hala dio, 2011ko Biztanleria eta Etxebizitzaren Zentsuan bildutako datuek ez dute ezustekorik eman; bagenekien euskararen ezagutza etengabe gora egiten ari dela, eta eremu informaletan, erabilerak aurrera baino atzera egiteari ekin diola.

Alderatzen hasita, ezagutzan emandako urratsak esanguratsuak dira. Gaur egun herritarren %36,4k badaki ongi euskaraz, eta duela 30 urte %22k. Egun, euskaraz batere ez dakiena %44,3 da eta duela 30 urte %65,9 inguru. 20 urtez azpikoak kontuan hartuta, %70 baino gehiago dira euskaldunak. Duela 30 urte ez ziren %20ra iristen. Adin guztietakoak aintzat hartuta, ezagutza igoera 14,5 puntukoa izan da.

Puntu bat behera egin duena erabilera da, ez erabilera orokorra, etxekoa baizik. Duela 20 urte gaur egun baino etxe gehiago ziren kide

2011ko datuen arabera, euskararen arrastorik ez dutenak populazioaren %44,3 dira. Aldiz, etxeko erabilerari dagokionez, %77,1ek egiten du gaztelaniaz.

guztiak erdaldunak zituztenak. Hala ere, orduan etxeko euskararen erabilera %21,8koa zen eta gaur egun %20,8koa da. Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak egindako balorazioaren arabera, bi gauza adierazten ditu horrek: batetik, gaitasunean izandako hazkunde jarraituak ez duela etxeko erabileran hazkundetik ekarri, eta bestetik, gaurko eus-

kaldunek ez dutela duela 20 urtekoek adina euskara erabiltzen etxean.

Erabilerak orokorrean ez du behera egin, 7 puntu gora baizik. Azken urteotako joera nabari da: eremu informaletan mantendu ezinik dabil erabilera, eta aldiz, eremu formalean (udaletxeetan, osasun zerbitzuetan, lan munduan...) egin du gora.

EKONOMIAREN TALAIAN • TERMOMETROA

Beste nekazaritza garapen eredu baten alde

EUSKAL HERRIKO LEHEN SEKTOREA, mundu osokoa bezala, bidegurutze baten aurrean dago eta ez badira erabaki egokiak hartzen desagertzeko zorian egon liteke. Neoliberalismoak, hau da, kapitalismo tradizionalak eta ekonomiaren globalizazioak mundua merkantzia bihurtu dute. Baserritar mundua desagertzen ari da, nekazaritza industrialak gaina hartu diolako. Hor koka daitezke labore transgenikoak eta elikagaiak sortzeko lurrei milioika hektarea kentzen dizkieten agro-erregaiak, besteak beste. Bankuei, multinazionaleri eta nekazaritza industriari baino mesede egiten ez dien ereduak da eta kalte handiak eragiten ditu ingurumenean.

Testuinguru horretan sortu da Nirea egitasmoa, Gasteizko Gobernuaren, Hazi fundazio publikoaren eta eragile sozial nahiz sindikatuen eskutik. Etorkizuneari landaren eta hiriaren arteko oinarritzko lotura berreskuratzen egitasmoa da, herritarrek konpromisoa har dezaten euren kontsumo ohituretan lehen sektoreko bertako produktuak kontuan hartzeko. EHNE-Bizkaiak eskatu du akordioa edukiz betetzeko

eta horretarako beste nekazaritza garapen eredu bat behar dela uste du, sektorea mantentzen dutenen mesedetan. Hain justu, apirilaren 17an nekazarien borrokaren nazioarteko eguna da, “denon ondarearen eta gure lurraldeen defentsarako erresistentziaren” alde. Egun hori antolatu dutenek –tartean Mundubat– kapitalismoaren kontra mobilizatzeko eskatu dute, tokian tokiko merkatuak erreskatatu eta indartzeko: “Zubiak eraiki behar dira landa eta hiri eremuen artean, herrietan bizi garenon eta lurra landu nahi duten jendeen artean; nekazaritzara itzultzeko prozesuak bultzatu behar dira”.

Ea Nirea egitasmoa Eusko Jaurlaritzaren propagandatik harago doan eta beste nekazaritza garapen baten aldeko apustua egiten duen, egungo eredu produktibista aldatu behar bada ere. Horretarako neurriak hartu eta diru-partidak bideratu behar dira.

Juan Mari Arregi

